

Szövetkezeti jogászok tanácskozása

A Magyar Jogász Szövetség szövetkezeti jogász szakosztályának országos elnöksége hétfőn és kedden Békéscsabán tartja kibővített ülését. A városi tanács székházában lezajlott megnyitón mintegy kétszáz szövetkezeti jogász vett részt. Dr. Szabó Sándornak, a Békés megyei tanács elnökhelyettesének üdvözlő szavai után dr. Magyar Árpád, a szakosztály elnöke mondott megnyitót, majd dr. Szép György, az Igazságügyi Minisztérium törvényelőkészítő főosztályának helyettes vezetője tartott előadást, a szövetkezeti társulások jogi szabályozásának továbbfejlesztéséről. Hangoztatta, hogy a munka során már a vertikális és horizontális kapcsolatok tovább fejlődnek, s ezek jogi és gazdasági feltételeit is tüzetes vizsgálat alá kell venni.

Az előadó a továbbiakban arról szólt, hogy felül kell vizsgálni és egységes irányba kell terelni az úgyszólván zárt termelési rendszereket is. Erre azért van szükség, mivel jogi vonatkozásban eddig még nem történt meg az átfogó értékelésük.

A város gondnokai

— Olyan sötét az utcánk, de hát nincs nekem időm, hogy a kerületi tanácsot nyaggassam hetente!

— Valamelyik erős kezű legény elfordította a stoplámpát a Bajai úton. Szívesen bejelentettem volna, csak nem tudtam, kinek szóljak.

Kivel nem fordult még ez elő: bántotta valami a szemét, a széperékét, jártában-keltében észrevett ezt-azt, csak éppen nem tudta, hova forduljon. Hosszú utat járt meg egy-egy panasz, bejelentés, mire eljutott a megfelelő fórumhoz. És akkor még mindig nem volt rendben a dolog. Pénzt kellett szerezni vagy anyagot, szakembert, aki megjavítja, pótolja, aztán számlázza, könyveli... minek is szaporítsuk a szót: egy kiégett lámpa, egy letört tábla, egy veszélyesen nagyra nőtt fa ige tucatnyi ember kezén ment át. Ötperces munka szervezésével órák teltek el.

A kerületi hivatalok műszaki osztályain sok volt az üresjárat, kapcsolatukat az építési és közlekedési osztállyal áttételek bonyolították. Az áramszolgáltatás vállalat például mindhárom kerület külön-külön szerződést, összehangolási és rangsorolási teendőket — ez szinte lehetetlen volt. S ez a

város sokféle hétköznapi gondja közül csak egyetlen részterület.

Az idén nyáron a városi tanács végrehajtó bizottságának döntésével tehát egy régóta helyben topogó ügy, a város gondozásának ügye talált gazdát. Így is hívják az új szervezetet: városgondnokság. Most egy helyen dolgoznak azok az út- és vízügyi, köztisztasági és kertészeti, közlekedési és városrendezési szakemberek, akik eddig csupán egy-egy városrész rendjével törődtek. A városgondnokság önállóan gazdálkodik az építési és közlekedési osztály rendelkezésére álló pénzforrásokkal — tervüket természetesen a végrehajtó bizottság hagyja jóvá —, de ennek megfelelően egy kézben, egy helyen összpontosul minden szervezési, végrehajtási feladat is, a megrendeléstől a műszaki ellenőrzésig.

S hogy miért kell ezt nekünk, figyelmes és nézelődő városiaknak tudnunk? Ha majd az útbontások nyomai hamarabb tűnnek el, ha az útszéli gazdszemeleket rendszeresen kaszálják, és a belvízpanaszokkal nem csupán a közvetlen veszély idején törődnek, akkor mi már tudni fogjuk, kiknek kell tulajdonítanunk, hogy gondozzák a várost.

P. K.

Felelősség a fiatalokért

Sok izgalmas kérdés foglalkoztatja a fiatalokat, amikor az iskolapadból a munkahelyükre kerülnek. Megkedvelik-e őket az idősebb kollégák? Elnézők lesznek-e, ha egy feladatot nem a leggyesebben oldanak meg? Egyáltalán elegendők lesznek-e munkájukhoz az iskolában elsajátított ismeretek? Azok a vezetők, akik emlékeznek még egykori hasonló vívódásaikra, s akiknek fontos, hogy a belépő fiatalok mielőbb magabiztos, megbízható dolgozók legyenek, igyekeznek a fogadást körültekintően megszervezni. Úgy, hogy a kezdők nyomban megszeressék műhelyüket vagy hivatalukat, hamar megteljenek a sikeres munkához szükséges önbizalommal. Különösen nélkülözhetetlen a bátorság azoknak a kislányoknak a munkájához, akik tizenhatévesen — szakmunkásként — állnak a csatógó, zakatoló szövőgépek mellé.

Elmondották, hogy az oktatás mindkét évében havi 500 forint társadalmi ösztöndíjat kapnak a tanulók. Emellett — a tanulmányi eredménytől függően — kiegészítés adható, így szerencsés esetben több mint ezer forintot kaphat egy fiatal havonta. Valamennyi kislány vidékről érkezik Szegedre, s itt ingyenesen lakhatnak a vállalat szállójában. Ugyancsak térítés nélkül kapnak tankönyvet és munkaruhát, kedvezményes ebédet. Kifizetik az útiköltség egy részét is. A bizonyítvány megszerzése utáni hónapokat úgy könnyítik meg, hogy nyomban brigádokba helyezik a fiatal szövőőket, s amennyiben jól dolgoznak, rövid idő múlva a többiekét megközelítő fizetést vehetnek át. Dolgozik a szövődeben olyan kislány, aki tavaly végzett, s már három és fél ezer forintot keres havonta.

szőni, hanem az új, Picanolokon is.

Tóth Piroska kétszáz kilométerre levő szülőfalujából, Csökmöről került két évvel ezelőtt Szegedre. Nagy változás volt ez életében, hiszen a megszokott szülői házat kollégiumi szoba váltotta föl. Szerencséjére néhány falubeli lánnyal lakott együtt, így hamar megszokta az új körülményeket. Szerénységért és szorgalmáért gyorsan megszerették a szövődeben. Elismerően beszél munkájáról Pipicz Andrásné, a Hunyadi brigád vezetője is. Elmondta, hogy a kislány a legutóbbi hónapban 95 százalékos teljesítményt ért el, s ez megközelíti a szövődei átlagot. Ehhez természetesen nemcsak Tóth Piroska ügyessége kellett, hanem a társak segítségével és a munka helyes megszervezése is. Ezt hangsúlyozza a kollektív vezetője.

— Fontosnak tartom, hogy jól bevált módszereinket minél hamarabb átadjuk a fiataloknak. Igyekszünk arra szoktatni őket, hogy minél több gépet járassanak egyszerűen.

Szívesen, nagy gonddal oktatják a fiatalokat a Dobó brigád tagjai is. Közöttük tanulta meg Kocsondi Mária, hogy az általa készített műszaki szövedetekből bányászoknak gyártanak hevedereket, így a minőségre nagyon kell vigyázni. Nehéz feladat ez, hiszen olyan gépeken dolgozik, amelyek magas állványokra tűzött csévékről kapják a láncfonalakat. Gyakran előfordul, hogy későn, a szöveten mutatkozó csíkból lehet következtetni a szálszakadásra. A könnyűnek nem mondható munkát Bódi József segédművezető, a brigád vezetője igyekszik megismertetni Kocsondi Mariával — egyre nagyobb sikerrel.

Az idén — csakúgy mint a korábbi években — az egyik tanácsteremben fogadták a legifjabb szövőőket. A gazdasági vezetők, valamint a párt-, a KISZ- és a szakszervezet képviselői meleg szavakkal köszöntötték a lányokat, majd ismertették az előttük álló fontos feladatokat. Gárdián Józsefné, a szakszervezet műhelybizottságának titkára azt is elmondta, kihez kell fordulni betegség vagy más probléma esetén, mennyi szabadság jár egy esztendőben, és így tovább. Beszélt a gyár kollektívájának a munkaversenyben elért sikereiről és arról, hogy a brigádok egyik vállalása éppen az új dolgozók támogatása. Valamennyi brigád tagjai felajánlották, hogy egy-két fiatal felvesznek soraikba, s átsegítik a kezdeti nehézségeken.

ÁTADJÁK A MÓDSZEREKET

Apátfalváról került a 640-es Ipari Szakmunkásképző Intézetbe és ott tavaly szerzett bizonyítványt — a Radnóti brigád fogadta be.

— A beilleszkedés a lehető legjobban sikerült — örvendezett a fiatal szövőő — hiszen egy év után már 2800 forintot keresek havonta.

Ugyancsak a Radnóti brigád vette föl tagjai közé az idén nyáron végzett Szabó Magdolnát, akinek elsősorban azért volt könnyű megtalálni helyét, mert testvére a kollektív vezetője.

— Voltak azért kezdetben nehéz napjaim is — emlékezik a múlt hónapok eseményeire. — Különösen a „fészkekkel” bajlódtam sokat. (A „fészkek” a kelmén szövés közben keletkező csomó, amelynek kifejtése hosszadalmas feladat.) Később társaim segítségével gyakorlatot szereztem, így ritkábban vétek hibát. Most már nemcsak hagyományos gépeken tudok

Mészáros Etelkát — aki

VERSENYBEN

Joó Györgyné, a munkaügyi csoport vezetője elmondta, hogy a pályakezdő szövőőnek háromhónapos munkaversenyben vesznek részt. A siker feltétele, a 90 százalékos feletti teljesítmény, s a megfelelő minőség elérése, a munkafegyelem, illetve a balesetvédelmi előírások betartása. A verseny végén a legjobbak pénzjutalmat kapnak.

A fiatal szövőőnk munkáját figyelemmel kísérik az üzem vezetői is. Tóth Imre szövődevezető-helyettes így foglalta össze véleményét.

— Minden fiatalnak tudni kell, mi a teendője, mi az elvárás. Ezt kezdetben nem mindenki érti meg, így vannak nehézségeink. A kezdés óta eltelt hetek után a fiatalok egyre jobban belelendülnek a munkába — ennek megfelelően jól is keresnek, megtalálják a számításiakat. Szirák József

Kulcskérdés: a termékszerkezet

Szellemi és anyagi erővel

A Nehézipari Minisztérium egy széles körű, vállalatok jelentős részére kiterjedő vizsgálata a többi között azt állapíthatta meg, hogy a termékek három százaléka veszteséges, 22 százaléka pedig veszteséggyanús. Másfajta tény: a termelés növekedésével egyenes arányban nőtt az anyagfelhasználás, sőt, olykor túlhaladta azt például a gépipar különböző alapágazataiban, s ez népgazdaságilag mindenképpen elnyert. A sok anyag, kevés munka — így a fémtartályok értékesítése, ami öt év alatt megkétszereződött — nagy nyereséget kínált a vállalatoknak, de népgazdaságilag korántsem a kívánatos irányba fejlesztette a termékszerkezetet. Az ilyen és hasonló esetek jogos következménye volt a termelői árak rendezése, s jövőbeni ismétlődő vizsgálata.

Megnyert csaták

Időbe telt az a felismerés, hogy nem gazdaságos mindenfajta — ún. finomsági számú — danulonszál előállítás. A szállhúzó gépek folytonos állítása ugyanis rontja a termelékenységét, növeli a költségeket. Így született meg az a magyar — csehszlovák megállapodás, amely szerint bizonyos finomsági számú fonalakat a hazai, másokat a csehszlovák ipar készíti s a szükséges mennyiséget kicserélik. A termékszerkezet gazdaságosabbra változott, hiszen egy-egy fonaltípus nagyobb mennyiségben kerül le a gépekről: növekszik a termelékenység, méréselődik a költség.

Folytathatjuk, mert szerencsére, vannak megnyert csaták: csökkent a szénbányászásban a mélyművelésből kikerülő szén aránya, ugyanakkor jelentősen emelkedett a gazdaságosabb külszíni fejtesek teljesítménye. Megszűnt bizonyos elektroncsőtípusok gyártása, viszont a számítástechnikai termékek előállítását az 1970. évi 115 millió forintról 1974-re 1,9 milliárd forintra bővült. Az

építőanyagiparban korszerűtlen, drágán termelő téglagyárak sorát zárták be.

Alkotók serege

Hatalmas erőre támaszkodhat a jobbító szándék, hiszen például a nehéziparban a gyártás- és gyártmányfejlesztésen húszezer kutató, mérnök és technikus dolgozik a vállalatoknál! A tapasztalatok viszont arra intenek, hogy a népgazdaságban ezt az erőt szervezetenül, hol túlterhelve, hol elhanyagolva hasznosítják a vállalatok, kevés figyelmet fordítanak a fejlesztés kollektivitására, emberi tényezőire.

Ezért — más okokkal kiegészülve — nem ritka a megalapozatlan fejlesztés. A várható nyereség túlbecsülése, a folyamatos ráfordítások lebecsülése, a kívánt és a ténylegesen megvalósított technológia közötti nagy eltérés stb. Mindez azért veszélyes, mert újratermelheti a gazdaságtalan gyártmány-szerkezet gondját. Korántsem biztosítéka tehát a termékszerkezet fejlesztésének az újabb és újabb erőforrások megszerzése — akár anyagiak, akár szellemiek ezek —, ha közben a meglévőket észszerűtlenül, pazarlón kezelik, elhanyagolják a folyamatos értékelést, az intézményesített gazdasági önkritikát, azaz, ha fejlesztés alatt pusztán újabb összegek befektetését értik.

Sémák nélkül

Látszólag rögtön megcáfoljuk ezt. A gépiparban az automata és a félautomata esztergagépek aránya — ami fényt vet a termék sorozatnagyságára éppúgy, mint az előállítás gazdaságosságára — a teljes esztergagép-állományból mindössze 14 százalék körül van. A kohó- és gépiparban mintegy 130 ezer gép működik, de ezeknek csupán 43—45 százaléka ítelhető korszerűnek. Kell tehát az új eszközöket szülő beru-

házás? Nagyon! Van azonban egy de.

Kell a beruházás, ahol ez az alapja a haladásnak. Másutt azonban elég a meglévő gépek, emberek átcsoportosítása, az eszközök változó célú felhasználása, s máris hatékonyabb a munka. Az sem vitás, hogy sok terméknél az ár csökkentése vagy emelése döntő befolyást gyakorol a gazdaságosságra, ám ne feledjük: az ár váltoról sem változtatja meg az áru műszaki színvonalát, korszerűségét, tényleges használati értékét. S az a baj, hogy a vállalati közgondolkodás — de nem mindig csak az! — hajlik a sémák alkalmazására.

Mészáros Ottó

Magyar—szovjet rektori konferencia

Az utóbbi években széles körű és hasznos együttműködés alakult ki a hazai és a szovjet felsőoktatási intézmények között. A Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem például a Harkovi Műszaki Egyetemmel, a Moszkvai Bányászati Egyetemmel, és az ugyancsak Moszkvában működő I. M. Gubkin Kőolaj- és Gázipari Egyetemmel tart fenn kölcsönösen gyümölcsöző kapcsolatokat. Az együttműködés értékelésére a hazai és a szovjet felsőoktatási intézmények előtt álló feladatok ismertetésére, összehangolására, a kapcsolatok kiszélesítésére hétfőn szovjet rektori delegáció érkezett hazánkba. A delegációt N. F. Krasznov, a Szovjetunió felső- és középfokú szakoktatási miniszterének első helyettese vezeti.

A magyar egyetemek és főiskolák küldöttségének élén dr. Polinszky Károly oktatási miniszter áll.

MELEG FOGADTATÁS

Vállalat újszegedi gyárában évente mintegy 30 fiatal szövőő kezd meg pályafutását. Vajon milyen támogatást kapnak a vezetőktől a képzés, illetve a pályakezdés alkalmával? Erről Frányó József, a szövőgyár igazgatója, valamint Kasza Rozália, a személyzeti és oktatási osztály vezetője tájékoztatt.

A Kenderfonó és Szövőipari

A két delegáció első tárgyalásai a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen zajlanak le. Ott történt meg az ünnepélyes fogadtatás, majd pedig a tanácskozás megnyitása is.

A szovjet, illetve a magyar felsőoktatási intézmények feladatait N. F. Krasznov, illetve Garamvölgyi Károly oktatási miniszterhelyettes ismerteti. Ezek alapján vitatják meg majd a rektorok, milyen módon képzelik el a két ország felsőoktatási intézményei között kialakult együttműködés hatékonyságának fokozását.

A vita befejeztével — holnap, szerdán — a szovjet delegáció tagjai az ország különböző vidékeire utaznak, hogy felkeressék azokat a magyar felsőoktatási intézményeket, amelyekkel közvetlen kapcsolatban állnak. Természetesen Szegedre is érkezik küldöttség.